

ETT ry

Täten vahvistamme suorittamamme todennuksen tuloksiin perustuen, että Sikavan laatujärjestelmässä on huomioitu kattavasti komission tiedonannon suositukset – EU:n suuntaviivat maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden vapaaehtoisia sertifiointiohjelmia koskevista parhaista käytännöistä (2010/C 341/04).

Kunnioittavasti

Helsingissä 30.5.2014

Matti Hukari
Audit Manager
Bureau Veritas Certification Finland

ETT ry:n terveydenhuoltopalvelut pitävät sisällään Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmän, joka on sertifioitu 19.3.2014. Sertifiointin yhteydessä on todennettu, että Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmä täyttää ISO 9001:2008 standardin vaatimukset sekä, että ETT ry toteuttaa, ylläpitää ja parantaa jatkuvasti Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmän vaikuttavuutta.

Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmä kattaa sikojen terveydenhuollon toimet, joita toteutetaan sian elossaoloaikana tilalla (sian syntymästä teurasautoon siirtymiseen). Sian kuljetus teurastamolle ja siitä eteenpäin liittyvät toimet kuuluvat teurastamoiden laatujärjestelmien piiriin. Sikavan kansallinen laatujärjestelmä kuvaa sikojen terveysluokituksen ja siihen liittyvät prosessit. Sikavan tuote on terveysluokitus ja siihen liittyvät palvelut jäsenteurastamoille.

Elintarvikkeiden vapaaehtoiset sertifiointiohjelmat luokitellaan kahteen luokkaan: B2C (business-to-consumer) ja B2B (business-to-business). B2C -ohjelmissa tarjotaan liiketoimintaketjusta peräisin olevaa tietoa kuluttajille. Niissä arviointi keskittyy tuotteiden ja prosessien arviointiin. B2B -ohjelmat ovat yritysten välisiä ja niissä arvioidaan johtamisjärjestelmiä. Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmä on mahdollista luokitella sekä B2C- että B2B -ohjelmaksi, koska ohjelman sisäiset ja ulkoiset arvioinnit kohdistuvat tuotteisiin, prosesseihin ja johtamisjärjestelmään. Sikatilojen välittömiä asiakkaita ovat jäsenteurastamot.

EU:n suuntaviivojen (Komission tiedonanto 2010/C 341/04) tarkoituksena on kuvata nykyistä lainsäädäntöä ja parantaa vapaaehtoisten sertifiointiohjelmien läpinäkyvyyttä, uskottavuutta ja vaikuttavuutta sekä varmistaa, että ne eivät ole ristiriidassa lakisääteisten vaatimusten kanssa. Suuntaviivoissa korostetaan parhaita käytäntöjä tällaisten ohjelmien toiminnassa. Suuntaviivojen noudattaminen on vapaaehtoista.

Suuntaviivoja sovelletaan vapaaehtoisiiin sertifiointiohjelmiin, jotka koskevat mm. prosesseja ja johtamisjärjestelmiä, jotka koskevat maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotantoa ja jalostusta. Vapaaehtoisissa sertifiointiohjelmissa ei saa rajoittaa tai pyrkiä korvaamaan nykyisiä virallisia standardeja ja/tai vaatimuksia eikä toimivaltaisten viranomaisten suorittamia lakisääteisiä tarkastuksia, joilla varmistetaan viran puolesta, että virallisia ja pakollisia standardeja ja vaatimuksia on noudatettu.

Tämä lausunto on syntynyt tuloksena Bureau Veritas Certification'in suorittamasta Sikava sianlihantuotannon laatujärjestelmän katselmoinnista. Katselmointi keskittyi havainnoimaan, miten em. laatujärjestelmässä on huomioitu komission tiedonannon suositukset – EU:n suuntaviivat maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden vapaaehtoisia sertifiointiohjelmaa koskevista parhaista käytännöistä (2010/C 341/04).

SIKAVA SIANLIHANTUOTANNON LAATUJÄRJESTELMÄN KATSELMOINNIN TULOKSET

3.3 Vaatimustenmukaisuuden arviointia, sertifiointia ja akkreditointia koskevat säännöt

Asetuksessa ei edellytetä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditointia, mutta tällainen vaatimus sisältyy eräisiin muihin EU:n säädöksiin.

Sertifiointielinten on oltava akkreditoituja EN 45011/ISO 65 tai ISO 17021 standardin mukaisesti voidakseen antaa akkreditoinnin mukaisia todistuksia tuotteista/prosesseista tai järjestelmistä.

Näyttö liittyen suositukseen: 3.3 Vaatimustenmukaisuuden arviointia, sertifiointia ja akkreditointia koskevat säännöt

Sertifiointilaitos Bureau Veritas Certification on akkreditoitu ISO/IEC 17021:2011 standardin mukaisesti (UKAS, United Kingdom Accreditation Service).

4. SUOSITUKSIA OSALLISTUMISESTA OHJELMAAN JA OHJELMIEN KEHITTÄMISESTÄ

1. *Ohjelmiin osallistumisen olisi oltava avoimin ja puolueettomin perustein avointa kaikille, jotka haluavat noudattaa eritelmiä ja kykenevät siihen.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 1.

Sikavaan osallistuminen on tehty avoimeksi ja Sikavan eritelmät on kuvattu laatujärjestelmän asiakirjoissa. Sikava laatujärjestelmään sisältyvään terveydenhuoltojärjestelmään osallistuminen on tehty avoimeksi kaikille teurastamoille. Teurastamo pääsee käyttämään Sikavaa, kun se liittyy Eläintautien torjuntayhdistyksen ETT ry:n ja Sikavan jäseneksi. Myös yksittäinen sikatila voi liittyä Sikavaan maksamalla palvelumaksun. Sikavan eritelmät on määritetty ETT ry:n ja Sikavan säännöissä (teurastamot) sekä ETT:n ohjeissa. Tilat ja Sikavan terveydenhuoltojärjestelmän menettelyitä noudattavat eläinlääkärit noudattavat Sikavan ehtoja ja ETT:n ohjeita. (www.sikava.fi).

2. *Ohjelmilla olisi oltava valvontarakenne, joka mahdollistaa kaikkien elintarvikeketjussa mukana olevien sidosryhmien (maataloustuottajien ja näiden organisaatioiden), maatalous- ja elintarvikekauppiaiden, elintarviketeollisuuden, tukku- ja vähittäiskauppiaiden ja tarvittaessa kuluttajien) osallistumisen ohjelman kehittämiseen ja päätöksentekoon edustavalla ja tasapuolisella tavalla. Sidosryhmien osallistumista ja mukana olevia organisaatioita koskevat mekanismit olisi dokumentoitava ja asetettava julkisesti saataville.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 2.

Sikavan säännöt on julkaistu Sikavan kotisivuilla (www.sikava.fi). Säännöt sisältävät myös Sikavan hallinnon kuvauksen. Sääntöjen mukaan Sikavan toimintaa ohjaa ETT ry:n toiminnanjohtaja Sikavan johtoryhmän antamien päätösten mukaisesti. Johtoryhmä koostuu jäsenteurastamoiden edustajista myös MTK:n, Eviran ja Maa- ja metsätalous ministeriön asiantuntijajäsenistä. Sikavan johtoryhmän jäsenet on kuvattu Sikavan kotisivuilla. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on myöntänyt Sikavalle kansallisen laatujärjestelmän statuksen ja seuraa vaatimusten täyttymistä. Laatukäsikirjan mukaan Sikavan kansallisen laatujärjestelmän kehitystyöhön voidaan kutsua myös muita sidosryhmiä (mm. MTT:n tutkijoita) kuultavaksi. Tukku- ja vähittäiskauppiaiden ja kuluttajan edustus on ollut mukana Suvali-hankkeiden ohjausryhmässä, jonka puitteissa Sikavan laatujärjestelmää on kehitetty.

3. *Eri maissa ja eri alueilla toimivien ohjelmien johtajien olisi helpotettava kaikkien kyseisillä alueilla toimivien asianomaisten sidosryhmien osallistumista ohjelmien kehittämiseen.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 3.

Sikava toimii tällä hetkellä valtakunnallisesti koko Suomen alueella. Asia on kuvattu Sikavan säännöissä (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=43>). Asianomaisten sidosryhmien osallistuminen on huomioitu.

4. *Ohjelmien vaatimukset olisi laadittava teknisissä asiantuntijakomiteoissa ja toimitettava laajemmalle sidosryhmien joukolle palautetta varten.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 4.

Sikavan johtoryhmä päättää kansallisen tason ja erityistason ehtojen sisällöstä ETU-sika-asiantuntijaryhmän ja eläinlääkäreistä koostuvan ETT:n sikatautityöryhmän avustuksella. Sikavan vaatimukset on kuvattu Sikavan kotisivuilla ja Sikavan laatukäsikirjassa. Sikavan johtoryhmän jäsenet edustavat toiminnan kannalta keskeisiä sidosryhmiä. Johtoryhmän

varsinaiset jäsenet on mainittu Sikavan kotisivuilla (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=129>).

5. *Ohjelmien johtajien olisi varmistettava asianomaisten sidosryhmien osallistuminen tarkastuskriteerien ja tarkistuslistojen laadintaan sekä seuraamuskyynysten suunnitteluun ja määrittämiseen.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 5.

Tarkastuskriteereiksi on määritetty terveydenhuoltokäyntilomakkeen eri osa-alueet, vuosittaisessa terveydenhuoltosuunnitelmassa läpikäytävät asiat, vastuullisen tuotannon mittarit (VTM). Terveystietokäyntilomakkeet toimivat myös tarkistuslistana. Seuraamuskyynysten (esim. VTM) suunnittelu ja määrittäminen tapahtuvat Sikavan johtoryhmässä. Sikavan toimintaan liittyvät lomakkeet ja ohjeet löytyvät Sikavan sivuilta (www.sikava.fi). Sikavan toiminnasta on laadittu vertailu lainsäädännön vaatimuksiin nähden. Sikavan laatukäsikirjassa on kuvattu toiminta silloin, jos yhdessä sovittuja ehtoja ei noudateta.

6. *Ohjelmien johtajien olisi omaksuttava jatkuvaan kehittämistyöhön perustuva menettelytapa palautemekanismeineen, jotka mahdollistavat sääntöjen ja vaatimusten säännöllisen tarkistamisen osallistavalla tavalla. Ohjelman osallistujien olisi erityisesti oltava mukana kehittämässä ohjelmaa.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 6.

Sikavan jatkuvan parantamisen menettelyt on kuvattu laatukäsikirjassa. Ohjelman toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti. Ohjelman päivittämis- ja kehityspalautetta kerätään mm. asiakastytytyväisyyskyselyiden, asiakaspalautteiden, sisäisten arviointien ja omavalvonnan tulosten todentamisen avulla. Johtoryhmä käsittelee kerätyn palautteen ja todentamisen tulokset.

7. *Ohjelman vaatimuksia saa muuttaa vain, jos muutokset ovat perusteltuja. Näin ohjelman osallistujille ei aiheudu tarpeettomia muutuskustannuksia. Ohjelman osallistujille on ilmoitettava asianmukaisesti ohjelman vaatimuksiin tehdyistä muutoksista.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 7.

Sikavan johtoryhmän hyväksyy laatujohtajien asiakirjoihin tehdyt muutokset sekä tekee päätökset terveydenhuoltorekisterin toimintaan liittyen. Terveystietorekisterin muutoksista ilmoitetaan Sikavan kotisivuilla.

8. *Kaikissa ohjelmaan liittyvissä asiakirjoissa (myös verkkosivustolla) olisi oltava ohjelman yhteystiedot, ja ohjelmaan olisi sisällyttävä menettely sitä koskevien kommenttien vastaanottamista ja niihin vastaamista varten.*

Näyttö liittyen suosituksiin 4. Suosituksia osallistumisesta ohjelmaan ja ohjelmien kehittämisestä. 8.

Yhteystiedot ovat esillä Sikavan kotisivuilla (www.sikava.fi). Sikavan tietojärjestelmän kautta on mahdollista lähettää viesti Sikavan rekisterivastaavalle. Ohjelma sisältää menettelyn asiakaspalautteen vastaanottamista ja käsittelyä sekä palautteeseen vastaamista varten. Asiakaspalautetta otetaan vastaan puhelimitse, sähköpostitse tai Sikavan kautta. Kerätty palaute tallennetaan SharePoint-ohjelmaan palautteen käsittelyä varten.

5. SUOSITUKSIA OHJELMAN VAATIMUKSISTA JA NIITÄ VASTAAVISTA VÄITTEISTÄ. 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys

1. *Ohjelmassa olisi esitettävä selkeästi sen sosiaaliset, ympäristölliset, taloudelliset ja/tai lainsäädännölliset tavoitteet.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 1.

Ohjelma sisältää vastuullisen tuotannon kehitystavoitteet, jotka tukevat vastuullisen tuotantotavan yleistymistä alkutuotannossa sekä auttavat jalostavaa teollisuutta tilatason elintarvikeeturvallisuuden ja eläinten terveydenhuollon sekä tuotantoketjun vastuullisuuden kehittämisessä (Sikavan laatukäsikirja).

2. *Väitteillä ja vaatimuksilla olisi oltava selkeä yhteys ohjelman tavoitteisiin.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 2.

Laatupolitiikasta johdetut kehitystavoitteet tukevat Sikavan säännöissä (www.sikava.fi) kuvattua Sikavan toiminnan tarkoitusta.

3. *Ohjelmassa olisi määriteltävä selkeästi sen laajuus tuotteiden ja/tai prosessien kannalta.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 3.

Sikavan kansallinen laatujärjestelmä kattaa Sikavan jäsenteurastamoiden sopimustuottajat, joiden sianlihantuotanto kattaa 97 % Suomen sianlihantuotannosta
<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/files/htmlarea/files/uutiset/Sikavan%20lehdist%C3%B6tiedote%20170314.pdf>.

4. *Ohjelman eritelmä ja julkinen tiivistelmä olisi asetettava vapaasti saataville (esim. verkkosivustolle).*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 4.

Ohjelma eritelmä ja julkinen tiivistelmä on julkaistu Sikavan kotisivuilla (www.sikava.fi: Terveyslukuitus sekä Erityistaso).

5. *Eri maissa toimivista ohjelmista olisi toimitettava eritelmän käännös, jos mahdolliset osallistujat tai sertifiointielimet esittävät siitä asianmukaisesti perustellun pyynnön.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 5.

Sikava toimii tällä hetkellä ainoastaan Suomessa. Sikavasta on myös julkaistu englanninkielinen yleisesitys (www.sikava.fi: Introduction in English).

6. *Ohjelman eritelmän olisi oltava selkeä, riittävän yksityiskohtainen ja helpotajuinen.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 6.

Sikavan julkaisemat eritelmät ovat yksityiskohtaisia ja selkeitä kotisivuilla (www.sikava.fi: Terveysluokitus sekä Erityistaso). Eritelmän luettavuutta on parannettu mm. avainsanojen lihavoineilla.

7. *Logoja tai merkintöjä käyttävissä ohjelmissa olisi ilmoitettava, mistä kuluttajat voivat saada ohjelmaa koskevaa lisätietoa. Tämä voi olla esimerkiksi verkkosivuston osoite, ja se voi olla joko tuotteen pakkauksessa tai saatavilla myyntipaikassa.*

Näyttö liittyen suositukseen 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 7.

Lihatiedotuksen menekinedistämiskampanjan Laatuvarustuu-internetsivuilla (<http://laatuvarustuu.fi/>) annetaan lisätietoa Sikavasta sekä viitataan Sikavan kotisivuille sekä Sikavan kansalliseen sertifioituun laatuvarustuu-järjestelmään.

Myös Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kotisivuilla annetaan lisätietoa Sikavasta (<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus+ja+myynti/kansalliset+laatuvarustuu-jarjestelmat/laatuvarustuu/>) sekä annetaan linkki Sikavan kotisivuille.

8. *Ohjelmissa olisi selkeästi mainittava (esim. niiden verkkosivustoilla), että niissä edellytetään riippumattoman elimen suorittamaa sertifiointia, ja niissä olisi esitettävä yhteystiedot sertifiointielimistä, jotka tarjoavat tällaista palvelua.*

Näyttö liittyen suositukseen 5.1 Ohjelman vaatimusten ja esitettyjen väitteiden selkeys ja läpinäkyvyys. 8.

Sikavan laatuvarustuu-järjestelmän ja laatuvarustuu-järjestelmään sisältyvät terveydenhuoltokäyntimenettelyt on sertifioinut Bureau Veritas Certification. Sertifiointielimen yhteystiedot on mainittu Sikavan kotisivuilla osoitteessa <https://www.sikava.fi/sikarekisteri/files/htmlarea/files/uutiset/Sikavan%20lehdist%C3%B6tiedote%20170314.pdf>.

5. SUOSITUKSIA OHJELMAN VAATIMUKSISTA JA NIITÄ VASTAAVISTA VÄITTEISTÄ. 5.2 Ohjelman väitteiden ja vaatimusten perustuminen näyttöön

1. *Kaikkien väitteiden olisi perustuttava objektiiviseen ja todennettavaan näyttöön sekä tieteellisesti perusteltuihin asiakirjoihin. Näiden asiakirjojen olisi oltava vapaasti saatavilla esimerkiksi verkkosivustolla*

Näyttö liittyen suositukseen 5.2 Ohjelman väitteiden ja vaatimusten perustuminen näyttöön. 1.

Eläinlääkäreiden terveydenhuoltokäynneillä tekemät havainnot kirjataan Sikavan terveysluokitusrekisteriin. Terveysluokitusrekisterin tilomakkeet on julkaistu Sikavan kotisivuilla (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=124>) ja sisäisten auditointien auditointilomakkeet Sikavan laatuvarustuu-kirjassa.

Sikavan terveydenhuoltokäyntien tuloksista on julkaistu yhteenveto ETT:n kotisivuilla (http://www.ett.fi/sites/default/files/user_files/uutiset/tuloksia%20sikavasta%20131001.pdf).

Sikavan toiminta perustuu ja rakentuu seuraavien tohtorinväitöskirjojen tuloksiin:

- Veikko K. Tuovinen: Control of Swine Diseases by slaughterhouse activities: epidemiological studies, 1994
- Mari Heinonen: Health classification of Finnish Swine herds- development measures and results, 2001

- Eero Rautiainen: Mycoplasma hyopneumoniae- aspects of epidemiology, protection and control, 2001

2. *Eri maissa ja eri alueilla toimivissa ohjelmissa vaatimukset olisi sovittava paikallisiin agroekologisiin, sosioekonomisiin ja lainsäädännöllisiin tilanteisiin ja maatalouskäytäntöihin. Samalla olisi kuitenkin varmistettava, että tulokset ovat eri tilanteissa yhtenäiset.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.2 Ohjelman väitteiden ja vaatimusten perustuminen näyttöön. 2.

Sikava toimii tällä hetkellä vain Suomessa.

3. *Ohjelmissa olisi tuotava selkeästi esiin (esim. verkkosivustolla), mennäänkö niiden eritelmissä asiaankuuluvia lakisäätteisiä vaatimuksia pidemmälle, ja jos mennään, niin miltä osin ja kuinka laajasti. Nämä tiedot olisi esitettävä tarvittaessa myös raportoinnin ja tarkastusten osalta.*

Näyttö liittyen suosituksiin 5.2 Ohjelman väitteiden ja vaatimusten perustuminen näyttöön. 3.

Sikavan kotisivuilla on kuvattu, että Sikavan eritelmässä mennään lakisäätteisiä pidemmälle (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=41>). Sikavan sisältämiä toimenpiteitä on myös vertailtu lainsäädännön vaatimuksiin. Eviran katselmoi kansallisen laatujärjestelmän vaatimusten täyttymistä. Akkreditoitu sertifiointielin on todentanut (lausunto 30.5.2013), että Sikavan toiminta täyttää kansalliselle laatujärjestelmälle asetetut vaatimukset.

6. SUOSITUKSIA SERTIFIOINNISTA JA TARKASTUKSISTA. 6.1 Sertifiointin puolueettomuus ja riippumattomuus

1. *Ohjelman vaatimusten noudattamista koskevan sertifiointin suorittajan olisi oltava riippumaton elin, jonka on akkreditoinut*
- jäsenvaltion asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti nimeämä kansallinen akkreditointielin eurooppalaisissa tai kansainvälisissä standardeissa ja oppaissa vahvistettujen tuotteita sertifiointia elimiä koskevien yleisten vaatimusten mukaisesti tai
- akkreditointielin, joka on allekirjoittanut kansainvälisen akkreditointifoorumin (International Accreditation Forum, IAF) monenvälistä tunnustamista koskevan sopimuksen (Multilateral Recognition Arrangement, MLA).

Näyttö liittyen suosituksiin 6.1 Sertifiointin puolueettomuus ja riippumattomuus. 1.

Sertifiointilaitos Bureau Veritas Certification'in ISO 9001sertifiointipalvelut on akkreditoitu ISO/IEC 17021:2011standardin mukaisesti (UKAS, United Kingdom Accreditation Service).

2. *Ohjelmissa olisi sallittava minkä tahansa pätevän ja akkreditoidun sertifiointielimen suorittama sertifiointi ilman maantieteellisiä rajoituksia.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.1 Sertifiointin puolueettomuus ja riippumattomuus. 2.

Sikavan laatujärjestelmän sertifiointista on tehty sopimus kansainvälisesti toimivan sertifiointielimen Bureau Veritas Certification'in kanssa. Kansainvälisesti akkreditoitu sertifiointielin antaa Sikavan sertifiointin näkyvyydelle myös kansainvälisen ulottuvuuden.

6.2 Tarkastukset

1. *Ohjelman osallistujat olisi tarkastettava säännöllisesti. Tarkastuksia varten olisi oltava selkeitä ja dokumentoidut menettelyt, jotka sisältävät tarkastusten tiheyden, näytteenoton sekä sertifiointiohjelman alaan liittyviä parametreja koskevat laboratoriotestit tai analyttiset testit.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 1.

Sikavaan kuuluville sikatiloille vuosittain tehtävät säännölliset terveydenhuoltokäynnit ovat osa Sikavan tarkastustoimintaa. Niillä havainnoidaan kansallisen tason ehtojen täyttymiseen liittyviä osa-alueita. Menettely on kuvattu myös Sikavan laatukäsikirjassa. Suunnitelman mukaisesti tehtävät Sikavan sisäiset auditoinnit koostuvat laatujärjestelmän katselmoinnista, terveydenhuoltokäyntien auditoinneista ja terveydenhuoltokäyntilomakkeiden tarkistamisesta satunnaisotantaa käyttäen. Sikavan terveydenhuoltokäyntien auditointeja tehdään Sikavan asiantuntija-eläinlääkärin tai ulkopuolisen tahon toimesta. Tarkastuksiin liittyvät käyntilomakkeet ja ohjeet on julkaistu Sikavan kotisivuilla (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=124>). Lisäksi sertifioija auditoi johtamisjärjestelmää ja terveydenhuoltokäyntejä vuosittain.

2. *Tarkastustiheydessä olisi otettava huomioon aiemmat tarkastustulokset, tuotteen, prosessin tai johtamisjärjestelmän luonteesta johtuvat riskit sekä kollektiivisissa tuottajaorganisaatioissa tehtävät sisäiset auditoinnit, jotka voivat täydentää kolmannen osapuolen suorittamia tarkastuksia. Ohjelman valvojan olisi määritettävä tarkastusten vähimmäistiheys, joka koskee kaikkia osallistujia.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 2.

Terveydenhuoltokäyntien auditoinneissa huomioidaan aiemmat tarkastustulokset. Sikavan terveydenhuoltokäyntejä tehdään vähintään 4 kertaa vuodessa tai lihasikalassa kerran kasvatuserää kohden. Terveydenhuoltokäyntien sisäisiä auditointeja tehdään neliöjuuri eläinlääkäreistä, joilla on oikeus tehdä Sikavan terveydenhuoltosopimuksia. Lisäksi tehdään sertifiointiin liittyviä kolmannen osapuolen terveydenhuoltokäyntien auditointeja. Terveydenhuoltokäyntien ja laatujärjestelmän sisäisistä auditoinneista on tehty vuosisuunnitelma (Sikavan laatukäsikirja).

3. *Tarkastustulokset olisi arvioitava suunnitelmallisesti.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 3.

Auditoinnit käydään läpi Sikavan toimesta ja niistä tehdään vuosittain yhteenveto. Johtoryhmä käsittelee sisäisen auditoinnin yhteenvedon ja sertifioijan auditointiraportin sekä päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Terveydenhuoltokäyntien raportteja käydään vuosittain läpi ennalta sovittu määrä osana Sikavan omavalvontaa. Omavalvonnan tulokset arvioidaan vuosittain johtoryhmässä. Lisäksi auditoinneilla todennetaan toteutetaanko terveydenhuoltokäyntimenettelyä, kuten Sikavan laatukäsikirjassa on määritetty (Sikavan laatukäsikirja).

4. *Yleensä olisi käytettävä yllätystarkastuksia ja lyhyellä (esim. 48 tunnin) varoitusajalla suoritettavia tarkastuksia.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 4.

Sikavaan kuuluminen on vapaaehtoista ja perustuu hoitavan eläinlääkärin ja tuottajan väliseen terveydenhuoltosopimukseen. Samalla, kun terveydenhuoltokäynnillä käydään läpi terveystarkastukseen liittyvät asiat neuvotaan tuottajaa myös sikojen terveydenhuollollisissa toiminnaissa. Sekä sisäiset auditoinnit että kolmannen osapuolen auditoinnit tehdään pistokoeluoontoisena satunnaisotantana.

Lyhyellä varoitusajalla tehtävät yllätstarkastukset eivät ole tällä hetkellä käytössä.

5. *Tarkastusten ja auditointien olisi perustuttava julkisesti saatavilla oleviin suuntaviivoihin, tarkistuslistoihin ja suunnitelmiin. Tarkastuskriteerien olisi liityttävä läheisesti ohjelman vaatimuksiin ja niitä vastaaviin väitteisiin.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 5.

Terveydenhuoltosuunnitelma ja -kartoituslomakkeet sekä terveydenhuoltokäyntilomakkeet on julkaistu Sikavan kotisivuilla (<https://www.sikava.fi/sikarekisteri/index.php?id=124>). Sisäiset auditoinnit perustuvat em. tarkistuslistoihin ja suunnitelmiin.

6. *Vaatimusten noudattamatta jättämisen varalle olisi oltava selkeät ja dokumentoidut menettelyt, jotka toteutetaan tehokkaasti. Olisi määriteltävä pudotuskriteerit, jotka voivat johtaa*
- *todistuksen epäämiseen tai peruuttamiseen,*
 - *jäsenyyden peruuttamiseen, tai*
 - *asiaankuuhvalle viralliselle lainvalvontaelimelle tehtävään ilmoitukseen.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 6.

Sikavan vaatimusten noudattamatta jättämiseen liittyvät menettelyiden kuvaukset sisältävät myös pudotuskriteerit (Sikavan laatukäsikirja). Menettelyn täytäntöönpanosta vastaa Sikavan johtoryhmä.

7. *Tarkastuksissa olisi keskityttävä sertifiointiohjelmissa esitettyjen väitteiden taustalla olevien todennettavien kriteerien analysointiin.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.2 Tarkastukset. 7.

Terveydenhuoltokäynnillä käydään havainnoiden ja keskustellen läpi terveydenhuoltokäyntilomakkeen kaikki kohdat.

6.3 Kustannukset

1. *Ohjelmien johtajien olisi julkistettava (mahdolliset) jäsenmaksut ja vaadittava sertifiointielimiään julkistamaan ohjelman erityyppisten osallistujien sertifiointiin ja tarkastamiseen liittyvät kustannukset.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.3 Kustannukset. 1.

Sikavan jäsenteurastamoiden jäsenmaksu määräytyy tuotantovolyymin perusteella. Sikavaan liittyminen ja terveydenhuoltorekisterin käyttö on jäsenteurastamoiden sopimustuottajille maksutonta. Terveystenhuoltokäyntien kustannukset maksaa tuottaja. Jäsenteurastamoiden ulkopuolisilta tuottajilta peritään palvelumaksu. Sertifiointin kustannukset ovat SUVALI-hankkeen ohjausryhmän tiedossa.

2. *Ohjelman eri osallistujilta perittävässä maksuissa mahdollisesti ilmenevien erojen olisi oltava perusteltuja ja oikeasuhteisia. Eroja ei pitäisi käyttää tiettyjen, esimerkiksi muista maista peräisin olevien potentiaalisten osallistujaryhmien estämiseen liittymästä asianomaiseen ohjelmaan.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.3 Kustannukset. 2.

Terveystenhuoltokäyntien kustannuksista on sovittu eläinlääkärin ja tuottajan välillä terveydenhuoltosopimuksen laatimisen yhteydessä.

Sikava on kaikille avoin järjestelmä. Ketään osallistujaa tai mitään osallistujaryhmää ei ole rajattu järjestelmän ulkopuolelle. Sikavan tarkastuksia ei ole ulotettu ulkomaille.

3. *Mahdolliset kustannussäästöt, jotka johtuvat vastavuoroisesta tunnustamisesta ja vertailuanalyyseista, olisi siirrettävä tarkastettaville ja auditoitaville toimijoille.*

Näyttö liittyen suosituksiin 6.3 Kustannukset. 3.

Sertifiointielimen valinta perustui tarjouskilpailuun, jossa oli 3 osallistujaa. Muuten katselmoinnissa ei saatu näyttöä tämän suosituksen huomioimisesta Sikavassa.

6.4 Auditoiden tai tarkastajien pätevyys

Yleisperiaatteena on, että auditoiden tai tarkastajien olisi oltava puolueettomia, päteviä ja ammattitaitoisia.

Sertifiointiauditoinnin suorittavilla auditoidilla olisi oltava asiaankuuluvat tiedot asianomaiselta alalta ja heidän olisi työskenneltävä sellaisten sertifiointielinten palveluksessa, jotka on akkreditoitu asiaankuuluvien eurooppalaisten tai kansainvälisten standardien ja oppaiden sekä johtamisjärjestelmien sertifiointiohjelmien mukaisesti. Vaaditut auditointitaidot olisi kuvattava ohjelman eritelmissä.

Näyttö liittyen suosituksiin 6.4 Auditoiden tai tarkastajien pätevyys

Sertifiointiauditoinnin suorittavilla auditoidilla on akkreditoitilaitoksen edellyttämä kansainvälinen arvioijapätevyys sekä toimialakoodi sertifioidun organisaation toimialalta.

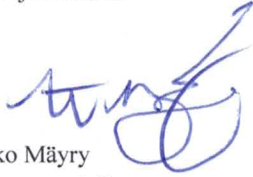
6.5 Pientuottajia koskevia määräyksiä

Ohjelmissa olisi oltava määräyksiä, jotka mahdollistavat (jos aiheellista, erityisesti kehitysmaista peräisin olevien) pientuottajien osallistumisen ohjelmaan ja edistävät tällaista osallistumista.

Näyttö liittyen suositukseen 6.5 Pientuottajia koskevia määräyksiä

Myös pientuottajien on mahdollista osallistua Sikavaan.

Seinäjäki 30.5.2014

Asko Mäyry
Johtava arvioija
Bureau Veritas Certification Finland